

Statistika aastaraamat kajastab Eesti elu arvudes

Statistikaamet esitleb täna, 31. juulil vastvalminud kogumikku „Eesti statistika aastaraamat. 2009. *Statistical Yearbook of Estonia*“, mis annab ülevaate Eesti keskkonna-, sotsiaal- ja majanduselust ning pakub võrdlusi teiste Euroopa riikidega.

Eesti statistika aastaraamat võtab arvudes kokku suurema osa riigi elust ning paneb viimased andmed kõrvuti juba varem avaldatuga. Aastaraamatu esitlusel vaatab Statistikaamet ka tulevikku ja otsib vastust küsimusele, kui jätkusuutlik on Eesti areng seniste trendide põhjal kui eesmärgiks on ühiskonna suurem sidusus, majandusliku heaolu saavutamine ning ökoloogilise tasakaalu säilitamine.

Pärast 1990. aastate lõpu majandusraskusi toibus Eesti kiiresti. SKP kasv hoogustus Euroopa Liiduga (EL) ühinemise järel veelgi, jõudes 2005. aasta teisel poolel üle 10%. Kahekohalised kasvunäitajad püsisid üle aasta. Majandusedu võimaldas eelkõige odav laenu raha. See lõi soodsad eeldused laenujääki kiireks kasvuks koos kinnisvarabuumiga. Aastatel 2000–2007 suurenes eraisikute laenujääk üle kümne korra. Ettevõtetel jätkus ressurssi tegevuse laiendamiseks ja lisandväärtus kasvas jõudsalt. Soodsas majanduskliimas suurenes kiiresti ka kodumajapidamiste sissetulek, mis omakorda soodustas sisenõudluse kasvu. Suuresti laenu raha tekitatud sisenõudlusel põhinev majanduskasv aga ei olnud jätkusuutlik ja kümme aastat pärast viimast kriisi on Eesti majandus taas languses. Kui 2008. aasta alguses oodati veel nn pehmet maandumist, siis juba II kvartalist hakkas Eesti SKP võrreldes eelmise aasta sama perioodiga järsult vähenema. 2008. aastal oli majanduskeskkonna jahenemine iseloomulik enamikule arenenud riikidele. Peagu kõigis Euroopa riikides, USA-s ja Jaapanis pöördus majanduskasv aasta viimases veerandis negatiivseks.

Surutisest väljumiseks peab Eesti jätkama majanduse järk-järgulise tasakaalustamisega. Sellele on aidanud juba kaasa kiire sisemajanduse nõudluse vähenemine, väliskaubanduse tasakaalu paranemine ja tööjõuturu kohandumine uute tingimustega. Eesti avatus annab meile võimalused, kuid teeb meid ka haavatavaks kui välisnõudlus meie kaupade ja teenuste järele väheneb. Eesti ettevõtete ekspordivõimekust ja -võimalusi on tarvis suurendada. Samuti tuleb tõsta tootlikkust, mis sageli on aga seotud täiendavate lisakuludega.

Kuigi Eesti ekspordivõimekuse suurendamine on tähtis, on elektrienergia ja põlevkiviõli eksport kahe otsaga asi — kasvanud eksport on kaasa toonud ka kolmandiku võrra rohkem põlevkivituhka ning ka muu keskkonnasurve suurenemise.

Jätkusuutliku arengu üks eeldus on ressursside säästlik kasutamine ja jäätmete negatiivse mõju vähendamine keskkonnale. Eestis on alates 2001. aastast olmejäätmete teke kasvanud veerandi võrra. Kuigi tarbimise kasvuga on kaasnenud suuremad jäätmete kogused, on positiivne see, et võrreldes majanduskasvuga on olmejäätmete teke kasvanud aeglasemalt. Olmejäätmete tekkekoguselt elaniku kohta — ligi 500 kg aastas — jääb Eesti veidi alla EL keskmisele. Olmejäätmete suuremad kogused elaniku kohta on iseloomulikud Taanile, Lirimale, Küprosele, Luksemburgile ja Maltale.

2008. aastal majanduslanguse mõjud suuremat osa sotsiaalvaldkonnast veel ei puudutanud. Tõenäoliselt kandub suurem osa negatiivseid mõjusid 2009. aastasse ja avaldub ka 2010. aastal. Samal ajal võib eeldada, et majandusraskused, mis omakorda on juba jõudnud tööturule, loovad pikemas perspektiivis kaudselt sunnitud efektiivsuse tõusu kaudu sotsiaalvaldkondadele jätkusuutlikuma aluse.

Aastaraamatu esitlus ajakirjanikele toimub täna, 31. juulil kell 13.00 Statistikaameti teabekeskuses (Endla 15, I korrus).

Täpsem teave:

Anu Ots
Statistikaameti kommunikatsioonijuht
Tel 625 9296
Mob 50 61 790